

Revisorerna i
Norrlandstingens
regionförbund

UTLÅTANDE

1 (3)

2017-10-06

266124	VÄSTERBOTTENS LÄNS LANDSTING
Inkom	2017 -10- 19
Dnr:	

Till fullmäktige i

Region Norrbotten
Västerbottens läns landsting
Landstinget Västernorrland
Region Jämtland Härjedalen

Kopia till

Norrlandstingens regionförbund
(org.nr. 222000-1651)

Revisorernas bedömning av delårsrapporten per augusti 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapporten per den 31 augusti 2017 är förenligt med de mål och riktlinjer som förbundsdirektionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten. Det innebär att granskningen varit begränsad i omfattning, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Bedömning av direktionens finansiella mål

Vår slutsats efter genomförd granskning är att delårsbokslutet per den 31 augusti 2017 i allt väsentligt har upprättats enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Redovisningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av förbundets ekonomiska resultat och ställning den 31 augusti 2017. Direktionen redovisar den 31 augusti 2017 ett överskott med 108 000 kronor. Det är en positiv avvikelse mot budget med 45 000 kronor. Nedan redogör vi för våra bedömningar av direktionens finansiella mål.

Mål för det ekonomiska resultatet

Förbundet ska vid årets slut redovisa ett resultat där intäkterna överstiger kostnaderna. För år 2017 har direktionen dock budgeterat ett underskott med 300 000 kronor. Direktionen bedömer att det ekonomiska resultatmålet vid årets slut kommer att uppnås om intäkterna tillförs 300 000 kronor från det egna kapitalet. Direktionen bedömer att målet vid årets slut inte kommer att uppnås om de 300 000 kronorna inte tillförs från det egna kapitalet. Vi instämmer i direktionens bedömningar.

2017-10-06

Mål för eget kapital

Det egna kapitalet ska inte understiga 1 miljon kronor. Det egna kapitalet uppgår i delårsbokslutet till 2 363 000 kronor. Med anledning av att direktionen tillför intäkterna 300 000 kronor från det egna kapitalet förväntar direktionen att det egna kapitalet vid årets slut uppgår till 2 063 000 kronor. Direktionen bedömer att målet för det egna kapitalet kommer att nås vid årets slut. Vi instämmer i denna bedömning.

Mål för investeringar

Investeringar ska göras utan extern upplåning. Direktionen bedömer att målet nås vid årets slut och vi instämmer i denna bedömning.

Mål för likviditet

Saldot på förbundets bankkonto ska inte understiga 500 000 kronor. Direktionen uppger att förbundet har rutiner som säkerställer att det inte ska uppstå problem med likviditeten. Direktionen bedömer att förbundets saldo på bankkontot inte vid något tillfälle under år 2017 kommer att understiga 500 000 kronor. Vi instämmer i denna bedömning.

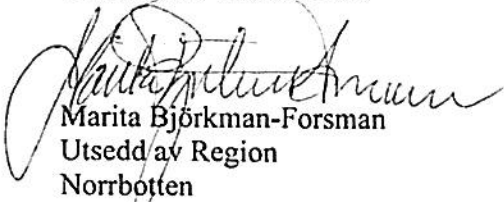
Mål för FoUU-rådet

FoUU-rådet ska ha en betalningsberedskap för ekonomiska avvikelser på 300 000 kronor för forskningsmedel från Visare Norr. Direktionen bedömer att målet för betalningsberedskapen uppnås. Den 31 augusti 2017 uppgick medlen för Visare Norr till 494 000 kronor. Vi instämmer i direktionens bedömning om målet för FoU-rådets betalningsberedskap.

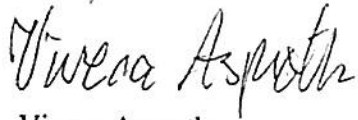
Bedömning av direktionens verksamhetsmål

Direktionen bedömer att deras verksamhetsmål uppfylls vid årets slut. Vi delar den bedömningen.

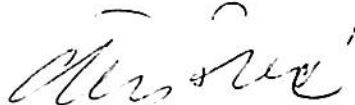
Umeå den 6 oktober 2017

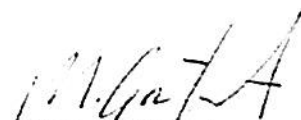
Marita Björkman-Forsman
Utsedd av Region
Norrbotten

Viveca Asproth
Utsedd av Region
Jämtland Härjedalen

Christer Fessé
Utsedd av Väster-
bottens läns landsting

Mikael Gäfvert
Utsedd av Landstinget
Västernorrland

2017-10-06

Bilagor:

- Granskning av delårsrapport 2017-08-31 – Finansiell del, EY.
- Granskning av redovisad måluppfyllelse i delårsrapport 2017-08-31, Revisionskontoret Västerbottens läns landsting.

**Norrlandstingens
REGIONFÖRBUND**

Revisorerna i Norrlandstingens regionförbund

Granskning av redovisad måluppfyllelse i delårsrapporten per augusti 2017

September 2017

Richard Norberg
Revisionsdirektör
Västerbottens läns landsting

Innehåll

1. Sammanfattande analys.....	3
2. Bakgrund.....	4
2.1 Ansvar för delårsrapporten.....	4
2.2 Iakttagelser i 2016 års granskning.....	4
2.2 Revisionsfrågor, metod m.m.....	5
3. Resultat av granskningen.....	6
3.1 Direktionens verksamhetsplan	6
3.2 Vår bedömning.....	8
3.3 Direktionens delårsrapport	8
3.4 Vår bedömning.....	9
4. Svar på revisionsfrågor.....	9
4.1 Rekommendationer	10

1. Sammanfattande analys

Granskningen är inriktad mot hur direktionen i delårsrapporten redovisar bedömd måluppfyllelse. Vi är positiva till att direktionen vidtagit åtgärder med anledning av rekommendationer i tidigare års granskningar. Direktionen har bland annat sett över sina mål och beslutat om vilka aktiviteter som är prioriterade för året. Direktionen har också inkluderat budgeterade intäkter och kostnader för RCC Norr i sin budget samt beslutat om en treårig ekonomisk plan för förbundets verksamhet.

I delårsrapporten per augusti 2017 redogör direktionen för väsentliga händelser. Redovisningen är informativ och välskriven. Direktionen gör också tydliga bedömningar av måluppfyllelsen. Direktionen bedömer att alla mål kommer att vara uppfyllda och att prioriterade aktiviteter kommer att vara genomförda vid årets slut. Vi delar direktionens bedömning om måluppfyllelsen vid årets slut.

Vi ser att det finns områden i styrningen och uppföljningen som direktionen kan utveckla. Med anledning av våra iakttagelser lämnar vi följande rekommendationer:

- Kompletterar den treåriga ekonomiska planen med uppgifter om vilka finansiella mål för god ekonomisk hushållning som gäller för perioden.
- I verksamhetsplanen kan direktionen bli tydligare med att ange när prioriterade aktiviteter ska vara genomförda och rapporterade.
- I delårsrapporten kan direktionen utveckla redovisningen av aktiviteterna så att det tydligare framgår vilka insatser som är genomförda eller vilka insatser som planeras för att aktiviteterna ska vara genomförda vid årets slut.

2. Bakgrund

Norrandstingens regionförbund (NRF) är organiserat som ett kommunalförbund med direktion. Det innebär att direktionen har ansvaret för den verksamhet som medlemmarna överlätit till förbundet. Förbundsordningen anger att förbundet ska vara ett samverkansorgan i norra sjukvårdsregionen i syfte att tillvarata och utveckla gemensamma intressen inom hälso- och sjukvård, utbildning och forskning och därmed sammanhängande verksamheter. Medlemmar i förbundet är regionerna Jämtland Härjedalen, Västernorrland, Norrbotten och Västerbottens läns landsting. Medlemmarna har gett regionförbundet befogenhet att avtala om riks- och regionsjukvård. Enligt förbundsordningen har förbundet verksamhetsansvar för Regionalt cancercentrum norr (RCC Norr). Medlemmarna har gett befogenhet till förbundet att ingå avtal rörande RCC Norrs verksamhet.

2.1 Ansvar för delårsrapporten

Enligt kommunallagen (8 kap. 20a§) och lagen om kommunal redovisning (9 kap. 1§) ska förbundsdirektionen upprätta minst en delårsrapport. Delårsrapporten ska behandlas av medlemmarnas fullmäktige. Direktionens delårsrapport ska ge svar på frågan om direktionen håller sig till de beslut och direktiv som direktionen beslutat om för förbundet. Delårsrapporten ska också innehålla prognoser om det är troligt att direktionens mål, uppdrag och aktiviteter kommer att uppnås vid årets slut.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Direktionen ansvarar också för återrapporteringen till medlemmarnas fullmäktige. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål, uppdrag och aktiviteter som direktionen beslutat om för förbundet.

2.2 Iakttagelser i 2016 års granskning

Revisorerna ansåg att direktionens delårsrapport per augusti 2016 var informativ och välskriven. I delårsrapporten redogjorde direktionen för väsentliga händelser och ekonomiskt resultat. Det var positivt att direktionen hade beslutat om finansiella mål för god ekonomisk hushållning och följt upp dessa i delårsrapporten. Tidigare år hade direktionen saknat sådana mål.

En svaghet i delårsrapporten var att det saknades tydlig hänvisning till direktionens verksamhetsplan om vilka verksamhetsmål, uppdrag och aktiviteter som skulle följas upp i delårsrapporten. Uppföljningen försvårades också av att flera av direktionens verksamhetsmål, uppdrag och aktiviteter i verksamhetsplanen var allmänt formulerade och svåra att följa upp. Utifrån delårsrapporten var det svårt att uttala sig om i vilken grad direktionens verksamhetsmål, uppdrag och

aktiviteter har uppnåtts eller skulle uppnås för året. Positivt var att direktionen hade gett förbundsdirektören i uppdrag att göra en översyn av direktionens verksamhetsmål inför år 2017.

Revisorerna lämnade följande rekommendationer till direktionen:

- I verksamhetsplanen besluta om vilken verksamhet som är av prioritet för året. Med hjälp av mätbara mål, uppdrag och aktiviteter besluta om vad som ska genomföras eller uppnås under året. I verksamhetsplanen besluta om vilka mål, uppdrag och aktiviteter som ska följas upp i delårsrapporten.
- I delårsrapporten ska direktionen följa upp de mål, uppdrag och aktiviteter som direktionen beslutat att den ska följa upp. Direktionen ska i delårsrapporten dels bedöma hittills genomförd verksamhet under året, dels om det är troligt att målen, uppdragen och aktiviteterna kommer att vara genomförda eller uppnås vid årets slut.

Direktionen ställde sig i maj 2017 positiv till revisorernas rekommendationer (NRF Dnr 027/17). Direktionen ansåg att målstyrningen var ett område som kunde utvecklas. Direktionen uppgav att den i verksamhetsplanen för 2017 – 2019 hade formulerat mål och aktiviteter i syfte att tydliggöra vilka områden som var strategiska.

2.2 Revisionsfrågor, metod m.m.

Denna rapport avser granskning av delårsrapporten per augusti 2017. Den övergripande revisionsfråga som ska besvaras är om det redovisade resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål, uppdrag och aktiviteter som direktionen beslutat om för förbundet. För att svara på den övergripande revisionsfrågan har vi formulerat följande underliggande revisionsfrågor:

- Har verksamheten bedrivits så att direktionens mål, uppdrag och aktiviteter uppnås?
- Är redovisning i delårsrapporten tillräcklig för att man ska kunna bedöma om det är troligt att direktionens mål, uppdrag och aktiviteter uppnås vid årets slut?
- Har direktionen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer år 2016?

De bedömningsgrunder som utgör underlag för granskningens slutsatser är kommunallagen (8 kap. 20 a § och 9 kap. 9 a §) och lagen om kommunal redovisning (9 kap. 1 §).

Granskningen omfattar inte frågan om det är troligt att direktionen vid årets slut kommer att uppnå sina finansiella mål. Granskningen omfattar heller inte frågor om delårsbokslutet är upprättat i enlighet med god redovisningssed, i enlighet med lag om kommunal redovisning samt om delårsrapporten ger en rättvisande bild av landstingets resultat och ställning. Dessa frågor besvarar EY i sin granskning av delårsbokslutet.

3. Resultat av granskningen

3.1 Direktionens verksamhetsplan

Direktionen beslutade den 30 november 2016 om sin verksamhetsplan för åren 2017 - 2019. Verksamhetsplanen inleds med en översiktlig beskrivning av förbundets huvuduppgifter indelat i områden för *Regionsjukvård, Kompetensförsörjning/Utbildning och forskning, Folkhälsa, Regionalt cancercentrum Norr* och *Övrigt*.

Nytt för verksamhetsplanen åren 2017 - 2019 är att direktionen även beslutat om ett verksamhetsmål och ett antal prioriterade aktiviteter. Direktionens verksamhetsmål är att 100 procent av de prioriterade aktiviteterna ska genomföras. Nedan finns en tabell med uppgift om de prioriterade aktiviteterna.

Prioriterade aktiviteter under år 2017 - 2019

Område	Aktiviteter
Årligen avtala om regionvård och rikssjukvård	Under år 2017 upprätta nytt regionavtal med NUS för år 2018. Under år 2017 upprätta nytt avtal med Sahlgrenska för år 2018. År 2018 arbeta med beredning för beslut om avtal med Karolinska och Akademiska från år 2019. Utveckla metoder för uppföljning av avtal för åtagandet om att vården så långt som möjligt ska utföras i hemlandsting.
I samarbete med universitetssjukhusen utveckla uppföljningen av kvaliteten på köpt vård	Utveckla rutiner i syfte att säkerställa en anpassad redovisning från sjukhus med de största volymerna
Utveckla stöd till chefsamråden och för uppföljningen av chefsamrådets arbete	Ta fram en checklista till chefsamråden. Följa upp frekvens av möten och närvaron vid chefsamråden. <i>Tabellen fortsätter på nästa sida</i>

Område	Aktiviteter
Folkhälsoarbetet i regionen. Genom det folkhälsopolitiska programmet ska direktionen få en tydligare roll som plattform för samarbetet.	En uppföljning ska presenteras år 2018.
Samverkan i övrigt för kvalitativ och effektiv verksamhet med väl fungerande vårdkedjor.	En årlig uppföljning av funktionaliteten för multidisciplinära konferenser.
I maj varje år följa upp avtal med samtliga universitetssjukhus	Redovisa uppföljning av volymer och kostnader för samtliga universitetssjukhus
Utveckla RCC Norr enligt angivna kriterier	Verksamhetsplanen för RCC Norr ska innehålla mål och mått för deras verksamhet.
Utveckla stöd till chefssamråden och uppföljning till chefsamråden i enlighet med framtagna riktlinjer.	Chefssamråden ska årligen lämna en redovisning över det arbete som de genomfört under året.
Genom regionens företrädare i rikssjukvårdsnämnden tillvarata regionens intressen för rikssjukvård.	Regionens företrädare i rikssjukvårdsnämnden ska lämna muntliga rapporter till direktionen om arbetet i nämnden. Protokoll från rikssjukvårdsnämnden ska bifogas till direktionens protokoll.
Genom regionens företrädare tillvarata regionens intressen i Inera AB.	Regions företrädare i styrelsen ska lämna muntliga rapporter till direktionen om arbetet i Inera AB. Protokoll från styrelsens sammanträden ska bifogas till direktionens protokoll.
Genom regionens företrädare i det nationella screeningsrådet tillvarata regionens intressen för nationell screening.	Regionens företrädare i screeningsrådet ska lämna muntliga rapporter till direktionen om det finns ny information. Relevant dokumentation från screeningsrådet ska bifogas till direktionens protokoll.
Genom regionens företrädare i den nationella huvudmannagruppen tillvarata regionens intressen.	Regionens företrädare i den nationella huvudmannagruppen ska lämna muntliga rapporter om det finns ny information. Relevant dokumentation från huvudmannagruppen ska bifogas till direktionens protokoll.

I samband med 2016 års granskning uppmärksammade revisorerna att den budget som direktionen hade beslutat om den 30 november 2016 innehöll en treårig ekonomisk plan. Budgeten avsåg endast år 2017. Enligt kommunallagen måste direktionen besluta om en treårig ekonomisk plan. Planen ska enligt kommunallagen också innehålla finansiella mål för god ekonomisk hushållning för planeringsperioden. Den budget som direktionen hade beslutat om innehöll inte heller budgeterade intäkter och kostnader för RCC Norr. Efter att detta uppmärksammats av revisorerna beslutade direktionen den 24 maj 2017 om en kompletterande budget för åren 2018 och 2019. I den nya budgeten ingick de budgeterade intäkterna och kostnaderna för RCC Norr.

3.2 Vår bedömning

Positivt är att direktionen utvecklat sin verksamhetsplan i förhållande till tidigare år. Direktionen har beslutat om ett mätbart verksamhetsmål och aktiviteter som ska genomföras för att uppnå målet. Vi bedömer att verksamhetsplanen ytterligare kan utvecklas, genom att direktionen för fler av aktiviteter anger när i tid aktiviteter ska vara genomförda och rapporterade.

Positivt är också att direktionen i maj 2017 beslutat om en reviderad budget med en treårig ekonomisk plan samt inkluderat budgeterade intäkter och kostnader för RCC Norr i budgeten. Vi uppfattar dock att det finns en otydlighet när det gäller direktionens finansiella mål för ekonomisk hushållning och om dessa gäller för planeringsperioden 2017 - 2019. Detta framgår inte av direktionens beslut i maj 2017. Vi rekommenderar att den treåriga planen kompletteras med beslut om vilka finansiella mål för god ekonomisk hushållning som gäller för perioden.

3.3 Direktionens delårsrapport

Den 27 september 2017 beslutade direktionen om sin delårsrapport per augusti 2017. I delårsrapporten redogjorde direktionen översiktligt för väsentliga händelser under årets första 8 månader. Direktionen uppgav att verksamheten i stort hade bedrivits enligt plan. Exempel på väsentliga händelser som direktionen redovisade i delårsrapporten var:

- Förbundsdirektören hade fått i uppdrag av direktionen att omförhandla de ekonomiska villkoren i avtal med Akademiska.
- Pågick samtal med Sahlgrenska om nytt avtal för åren 2018 – 2019.
- Pågick arbete med att se över ersättningsmodellen för regionvård.
- Ett chefsråd för primärvården hade inrättats.

- Ett råd för vård och omsorg i glesbyggd hade inrättats.
- Ett regionalt MT-råd hade inrättats.
- Pågick arbete i norra sjukvårdsregionen med att inrätta ett Regionalt Resurscentra för Psykisk Hälsa (RCPH).
- Pågick arbete med att utveckla en struktur för kunskapsstyrning. Detta var en del i ett nationellt arbete med att utveckla strukturer för kunskapsstyrning.
- En utredning hade tagits fram om framtida behov av PET CT.

Delårsrapporten innehåller också avsnitt med redovisningar av förbundets organisering och sammansättning.

I delårsrapporten bedömde direktionen att de finansiella målen och verksamhetsmålet skulle vara uppfyllt vid årets slut. För perioden fram till och med augusti 2017 redovisade direktionen ett positivt ekonomiskt resultat på 108 000 kronor.

Av delårsrapporten framgår att direktionen inte hade följt upp en av de delaktiviteter som direktionen beslutat om i sin verksamhetsplan. Enligt verksamhetsplanen skulle direktionen få information om bolaget Inera AB. I delårsrapporten konstaterade direktionen att denna aktivitet inte längre var relevant på grund av att Inera AB under år 2017 fått nya ägare.

I en bilaga till delårsrapporten redovisade direktionen sina bedömningar av övriga aktiviteterna. Direktionen bedömde att aktiviteterna var genomförda eller skulle genomföras enligt planering.

3.4 Vår bedömning

Vår granskning av delårsrapporten visar att direktionen översiktligt redogör för väsentliga händelser under år 2017 fram till augusti månad. Redovisningen är informativ och välskriven.

I delårsrapporten finns också en redovisning av måluppfyllelsen. Direktionen bedömer att prioriterade aktiviteter kommer att vara genomförda och att direktionens verksamhetsmål uppfylls vid årets slut.

För vissa av aktiviteterna i bilaga 1 är redovisningen avgränsad till information om att aktiviteter genomförs enligt planering. Vi ser gärna att direktionen utvecklar redovisningen av arbetsläge m.m. så att det tydligare framgår vad som är genomfört eller vad som planeras för att aktiviteterna ska vara genomförda vid årets slut.

4. Svar på revisionsfrågor

Utifrån vår granskning av direktionens delårsrapport bedömer vi det troligt att direktionen uppnår de mål och aktiviteter som direktionen har beslutat om i sin verksamhetsplan. Granskningen visar också att direktionen vidtagit en rad åtgärder med anledning av de

rekommendationer som revisorerna lämnade i 2016 års granskning. Direktionens styrning och uppföljning med hjälp av mål och avgränsade aktiviteter har utvecklats. I tabellen nedan har vi sammanställt svaren på våra revisionsfrågor.

Revisionsfrågor	Bedömning	Vår kommentar
Har verksamheten bedrivits så att det är troligt att direktionens mål, uppdrag och aktiviteter uppnås?	Ja	Direktionen bedömer att direktionens mål och aktiviteter kommer att nås vid årets slut. Vi delar den bedömningen.
Är redovisning i delårsrapporten tillräcklig för att man ska kunna bedöma om det är troligt att direktionens mål, uppdrag och aktiviteter uppnås vid årets slut?	Delvis	Redovisningen har utvecklats i jämförelse med tidigare år. Direktionen har beslutat om mål och avgränsade aktiviteter. I delårsrapporten gör direktionen tydliga bedömningar av måluppfyllelsen vid årets slut. Vi ser gärna att direktionen utvecklar redovisningen av aktiviteterna så att det tydligare framgår vilka insatser som är genomförda eller planeras.
Har direktionen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer år 2016?	Delvis	Direktionen har vidtagit en rad åtgärder. Styrningen i verksamhetsplanen och uppföljningen i delårsrapporten har blivit bättre i jämförelse med tidigare år. Återstår dock några åtgärder. Se rekommendationer nedan.

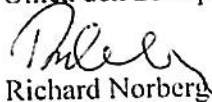
4.1 Rekommendationer

Vi rekommenderar att direktionen:

- Kompletterar den treåriga ekonomiska planen med uppgifter om vilka finansiella mål för god ekonomisk hushållning som gäller för perioden.
- I verksamhetsplanen kan direktionen bli tydligare med att ange när prioriterade aktiviteter ska vara genomförda och rapporterade.

- I delårsrapporten kan direktionen utveckla redovisningen av aktiviteterna så att det tydligare framgår vilka insatser som är genomförda eller vilka insatser som planeras för att aktiviteterna ska vara genomförda vid årets slut.

Umeå den 28 september 2017

Richard Norberg
Certifierad kommunal revisor

Norrlandstingens regionförbund

Granskning av delårsrapport 2017-08-31

- finansiell del

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och avgränsning	3
2.3. Revisionskriterier	4
2.4. Avgränsning/ansvar	4
2.5. Metod och genomförande	4
3. Rättvisande räkenskaper	5
3.1. Bokslutsprocessen	5
3.2. Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer	5
4. Förbundets resultat och balansräkning	6
4.1. Resultaträkning samt prognos	6
4.2. Kommentarer till balansräkningen	6
5. Måluppföljning	7
5.1. Finansiella mål	7
6. Bedömning och rekommendationer	8
6.1. Bedömning	8
6.2. Rekommendationer	9

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat Norrlandstingens Regionförbunds (NRFs) delårsrapport per 2017-08-31. Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna vägledning för att kunna uttala sig om:

- Är det troligt att direktionens finansiella mål kommer att uppnås?
- Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte, finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?

Vidare har målsättningen med granskningen varit att bedöma om det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt

- ger en rättvisande bild av förbundets resultat för årets första åtta månader och ställning per 2017-08-31 samt
- är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning.

Sammanfattande bedömning:

Vår granskning visar på att finansiella mål uppsatts för Norrlandstingens Regionförbund och att en beskrivning av måluppfyllelsen för de finansiella målen görs i delårsrapporten.

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättat i enlighet med god redovisningssed samt ger en rättvisande bild av resultat för årets första åtta månader och ställning per 2017-08-31.

Svar på uppställda revisionsfrågor återfinns under avsnitt 6 nedan.

I förarbeten till kommunallagen (Prop. 1996/97:52) ges exempel på när synnerliga skäl kan åberopas för kommuner och landsting. Några specifika exempel lämnas inte för kommunalförbund. Kommunalförbund erhåller normalt medel från medlemmarna att användas i verksamheten. Kommunalförbund kan vissa år redovisa överskott i resultatet på grund av vakanser, förseningar i utförande av tjänster, investeringar, etc. Skäl kan därmed finnas att nyttja medel som inte kunnat användas tidigare år och därmed upprätta en budget som ett enskilt år inte är i balans. Mot bakgrund av denna skrivning lämnas följande rekommendationer:

- Att säkerställa att budgetering görs så att tydlighet nås för när anspråktagande av medel ur eget kapital kan göras
- Att tydliggöra budgeten så att direktionen undviker att besluta om en budget där intäkterna understiger kostnaderna.

Våra rekommendationer till förbättringar är även:

- Att direktionen tillser att löpande följa och dokumentera utvecklingen för likviditeten.
- Att måluppföljning av samtliga mål samlas under ett avsnitt i delårsrapportens förvaltningsberättelse som benämns måluppföljning.
- Vid vår granskning har vi noterat att de finansiella målen bör kopplas till en definition av vad god ekonomisk hushållning är för NRF.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Bakgrunden till denna granskning är att revisorerna i Norrlandstingens Regionförbund (NRF) enligt kommunallagen skall granska en delårsrapport och lämna en bedömning över denna till respektive fullmäktige. Respektive fullmäktige ska behandla revisorernas bedömning i samband med behandlingen av delårsrapporten.

Revisorerna skall enligt kommunallagen årligen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska utvärderas och redovisas i delårsrapporten.

Enligt de riktlinjer som gäller, ska revisorernas granskning av förbundets delårsbokslut och verksamhetsberättelse söka svaret till följande frågor:

1. Har verksamheten drivits så att direktionens beslutade verksamhetsmål uppnås?
2. Är det troligt att direktionens finansiella mål kommer att uppnås?
3. Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte, finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?

2.2. Syfte och avgränsning

Syftet med denna granskning är att ge revisorerna vägledning för att kunna uttala sig om fråga två och tre ovan.

Vidare är målsättningen med granskningen att bedöma om det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt,

- ger en rättvisande bild av förbundets resultat för årets första åtta månader och ställning per 2017-08-31 samt
- är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning.

Följande revisionsfrågor skall besvaras genom granskningen:

1. Ger delårsrapporten en rättvisande bild av resultat och ställning?
2. Är rapporten från direktionen upprättad enligt Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)?
3. Ger delårsrapporten svar på frågan om det är troligt att direktionens finansiella mål kommer att uppnås?
4. Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut?
5. Om inte, redovisas i delårsrapporten tydliga åtgärder för att nå balans?

2.3. Revisionskriterier

Granskningen har utförts i enlighet med kommunallagen och andra författningar om revision, revisionsreglementet samt enligt SKYREVS vägledning 4 Granskning av delårsrapport. Vidare har de rekommendationer som SKYREV (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) utgett varit vägledande.

Förbundsdirektionens ansvar för rättvisande räkenskaper och delårsrapporten regleras i följande lagar, mål och normer, vilka utgör den norm/ de kriterier som granskningens resultat värderas mot:

- ✕ Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9
- ✕ Kommunallagen, kap 6,8,9
- ✕ Förbundets fastställda mål för god ekonomisk hushållning
- ✕ God redovisningssed

2.4. Avgränsning/ansvar

Granskningen omfattar Norrlandstingens regionförbunds förbundsdirektion. Ansvaret för upprättande av delårsrapporten och för att förbundet i delårsrapporten uppvisar en rättvisande bild av räkenskaperna med en vederhäftig prognos för helåret, ligger på förbundsdirektionen.

2.5. Metod och genomförande

Granskningen har utförts i enlighet med rekommendationer från normgivande organ och med beaktande av god revisionssed. Vår granskning av delårsrapport har gjorts utifrån Standarden för Översiktlig Granskning (SÖG 2410) med beaktande av SKYREVS vägledning 4 om granskning av delårsrapport. Dess huvudsakliga syfte är att ge fullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten så att god ekonomisk hushållning kan uppnås.

Granskningen är till största delen analytisk, genom att analytiskt granska resultatutfallet och följa upp oväntade och oförklarliga avvikelser. Det innebär bland annat att vi jämfört relevanta nyckeltal mot budget och föregående år för att identifiera väsentliga avvikelser. Vi har intervjuat nyckelpersoner i bokslutsprocessen om orsaker till förändringar i poster.

3. Rättvisande räkenskaper

En förutsättning för att kunna bedöma om en ekonomi är i balans är rättvisande räkenskaper. Delårsbokslutet skall upprättas enligt god kommunal redovisningssed, vilket innebär att samma redovisningsprinciper ska tillämpas som vid årsbokslut. Detta medför krav på bokslutsprocessen att rutinerna anpassas så att det är möjligt att få fram uppgifter till delårsbokslutet, till exempel skall periodiseringar av väsentliga poster ske enligt samma principer som vid årsbokslutet.

3.1. Bokslutsprocessen

Vår samlade bedömning efter utförd granskning är att kvaliteten på presenterade underlag bedöms vara tillräcklig.

I delårsrapporten har jämförelsesiffror för resultaträkningen hämtats från delårsrapporten per 2016-01-01 – 2016-08-31 och jämförelsesiffror för balansräkningen hämtats från årsbokslutet 2016-12-31, vilket följer vad som föreskrivs i Rådet för kommunal redovisningsrekommendation nr 22 om delårsrapport.

Vår granskning av resultat- och balansräkning kommenteras i avsnitt 4 nedan.

3.2. Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer

Rådet för kommunal redovisning föreskriver i sin rekommendation 22 Delårsrapport minimivån för innehållet i en delårsrapport. Vår granskning visade inga förändringar från föregående års redovisningsprinciper och minimivån för delårsrapporten anses vara uppfylld enligt RKR:s rekommendation.

4. Förbundets resultat och balansräkning

Vi har översiktligt granskat delårsrapporten per 31 augusti 2017 samt analyserat större avvikelser och förändringar mot budget och föregående års delårsrapport och årsredovisning. Nedan lämnas kommentarer till väsentliga resultat- och balansposter.

4.1. Resultaträkning samt prognos

Regionförbundet redovisar för årets första åtta månader ett resultat på 108 tkr (för jämförelseåret 79 tkr). Enligt delårsrapporten är resultatet högre än budget med 45 tkr.

Av delårsrapporten framgår att förbundet i sista tertiet bedöms ha högre kostnader än budgeterat och därmed prognostiseras ett resultat för helåret på -300 tkr. Förbundets ursprungliga budget antogs i november 2016 och resultatet budgeterades till 0 kr. En ny finansiell budget beslutades vid direktionens majmöte, där budgeterade kostnader överstiger intäkterna för 2017 med 300 tkr.

Balanskravsresultatet prognostiseras för 2017 till -300 tkr.

Efter vår översiktliga granskning är vår bedömning att delårsrapporten ger en rättvisande bild av förbundets resultat för perioden 1 januari till och med den 31 augusti 2017.

4.2. Kommentarer till balansräkningen

Tillgångssidan har minskat med 11 675 tkr mot bokslutet 2016, vilket främst är hänförligt till kundfordringar, som har minskat med 13 241 tkr jämfört med bokslutet 2016. Tillgångssidan består till största delen av bankmedel (6 136 tkr) samt skattefordringar (84 tkr). Bankmedel har stämts av mot besked från bank och skattefordringar har stämts av mot skattekontoutdrag.

Bland **skulder** (3 919 tkr) återfinns främst interimsskulder. Förändringen mot bokslutet 2016, beror i stort på att det per 31 augusti 2017 ännu inte har gjorts någon regiongemensam fakturering för RCC Norr. Sedan 2015 har NRF uppdraget att ansvara för hanteringen av alla medel till RCC Norr. Detta innebär att NRF utöver att hantera statsbidraget, även fakturerar alla fyra medlemslandsting för den bedömda årskostnaden för att driva RCC Norr. Västerbottens läns landsting fakturerar därefter NRF för de kostnader de haft för RCC.

Interimsskulderna består av:

	2017-08-31	(2016-12-31)
• Upplupen revisionskostnad	280 tkr	(326 tkr)
• Upplupen kostnad löneskatt	210 tkr	(171 tkr)
• Visare Norr	494 tkr	(3 068 tkr)
• Diabetesprojektet	457 tkr	(667 tkr)
• Förutbetalda intäkter förbundsverksamhet	1 673 tkr	(0 tkr)
• Regiongemensam fakturering RCC Norr 2015	0 tkr	(2 509 tkr)
• Övriga upplupna kostnader	521 tkr	(580 tkr)

Ovanstående poster har verifierats mot underlag och beräkningar. Leverantörsskulder har kontrollerats mot leverantörsreskontra utan noteringar. Bland övriga upplupna kostnader återfinns bland annat projektkostnader som fakturerats i efterhand av landstinget samt upplupna kostnader för administrativa tjänster köpta av VLL.

5. Måluppföljning

I delårsrapportens förvaltningsberättelse ska den bedömda måluppfyllelsen för helåret beskrivas. I NRFs delårsrapport per 2017-08-31 finns ett avsnitt där verksamhetsmålen respektive de finansiella målen kommenteras vad avser prognos för helåret. Nedan kommenteras den måluppföljning som görs i delårsrapporten.

5.1. Finansiella mål

Den i delårsrapporten redovisade måluppföljningen för uppställda finansiella mål säger sammanfattningsvis följande:

Finansiellt mål	Prognos helår	Vår kommentar
Intäkterna ska överstiga kostnaderna, om annat inte beslutats av förbundsdirektionen	Målet uppnås för helåret i det fall det tillförda egna kapitalet på 300 tkr inkluderas. Om de tillförda medlen inte inkluderas uppnås målet inte.	Vi gör ingen annan bedömning. Se även vår kommentar i bedömningsavsnittet.
För att ha möjlighet att hantera oförutsedda ekonomiska händelser ska det egna kapitalet ej understiga 1 000 tkr	Bedöms uppnås. Eget kapital i delårsboks slutet uppgår till 2 363 tkr.	Vi gör ingen annan bedömning.
Investeringar ska finansieras utan extern upplåning	Inga investeringar planeras under året. Målet bedöms uppnås.	Vi gör ingen annan bedömning
För att upprätthålla en god likviditet ska saldot på bankkontot aldrig understiga 500 tkr. Det innebär att större in- och utbetalningar måste planeras och att större utbetalningar ej ska verkställas innan likviditeten är avstämd mot detta mål	Rutiner för fakturering av och från medlemmarna säkerställer att likviditetsproblem inte ska uppstå. Målet bedöms uppnås.	Vi gör ingen annan bedömning. I likhet med tidigare år vill vi understryka att det är av stor vikt att löpande under året följa och dokumentera likviditeten. Detta så att måluppfyllelsen för likviditetsmålet kan styrkas och följas upp såväl i delårsrapport som årsredovisning.
Finansiella riktlinjer för forskningsanslaget Visare Norr ställer kravet att det ska finnas en betalningsberedskap för ekonomiska avvikelser på 300 tkr. Om det balanserade beloppet är större kan FoUU-rådet besluta att betala ut beloppet som forskningsmedel nästa räkenskapsår.	Bedöms uppnås.	Vi gör ingen annan bedömning

Den information som lämnas kring utfall av förbundets mål bör samlas under ett avsnitt i delårsrapporten som benämns måluppföljning. I NRFs delårsrapport redovisas de under olika rubriker och i bilaga. Vid vår granskning har vi noterat att de finansiella målen bör kopplas till en definition av vad god ekonomisk hushållning är för NRF.

6. Bedömning och rekommendationer

6.1. Bedömning

I delårsrapporten ska den bedömda måluppfyllelsen för helåret beskrivas. I NRFs delårsrapport finns avsnitt där de finansiella målen kommenteras vad avser prognos för helåret. Av avsnittet framgår att de finansiella målen bedöms uppnås för 2017.

Den prognos som lämnas för resultatet på helårsbasis visar på ett utfall i nivå med budget. Detta innebär att ett balanserat resultat inte kommer att nås och att direktionen åberopar att ta medel ur eget kapital för att täcka detta underskott.

Enligt den av förbundet beslutade budgeten för helåret 2017 överstiger kostnaderna intäkterna med 300 tkr, dvs. budgeterat resultat uppgår till minus 300 tkr. Kommunallagen anger att "budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna". Tanken med den regleringen är bl. a att kommuner och landsting inte ska förbruka medel som tidigare generationer byggt upp eller skjuta kostnader på framtida generationer. I ett kommunalförbund betalar medlemmarna normalt in medlemsavgifter som ska användas för att bedriva överenskommen verksamhet. Att använda sig av överskott från tidigare år i ett kommunalförbund kan därför skilja sig väsentligt åt jämfört med en kommun eller ett landsting. Särskilt gäller detta om förbundet av olika skäl inte kunnat bedriva en verksamhet i nivå med erhållna medlemsintäkter under ett specifikt kalenderår och istället genomför en verksamhet i utökad omfattning kommande år. Till skillnad från kommuner och landsting skulle kommunalförbund också kunna betala tillbaka överskott till medlemmarna och sedan få ökade tillfälliga medlemsintäkter att nyttja.

Att nyttja tidigare års överskott i ett kommunalförbund kan därmed enligt vår uppfattning vara rimligt under vissa förutsättningar. För att undvika att besluta om en budget där intäkterna understiger kostnaderna bör dock de överskott från tidigare år som avses att nyttjas inkluderas i budgeten.

Grundat på vår översiktliga granskning har det, inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsboksutet inte, i allt väsentligt, är upprättat i enlighet med god redovisningssed samt ger en rättvisande bild av resultat för årets första åtta månader och ställning per 2017-08-31.

De i granskningen uppställda revisionsfrågorna besvaras nedan:

1. Ger delårsrapporten en rättvisande bild av resultat och ställning?

Efter vår granskning är det vår bedömning att delårsrapporten ger en i allt väsentligt rättvisande bild av förbundets resultat och ställning per 31 augusti 2017.

2. Är rapporten från direktionen upprättad enligt Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)?

Delårsrapporten innehåller de delar som RKR föreskriver i RKR 22 Delårsrapport och anses således upprättad i enlighet med gällande lagrum.

Vår slutsats efter genomförd granskning är att delårsrapporten är upprättad enligt gällande lagstiftning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

3. Ger delårsrapporten svar på frågan om det är troligt att direktionens finansiella mål kommer att uppnås?

Ja, delårsrapporten beskriver den bedömda måluppfyllelsen för året.

4. Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut?

Direktionens prognos i delårsrapporten är att ett balanserat resultat inte kommer att uppnås vid årsskiftet och att eget kapital kommer att tas i anspråk för att täcka underskottet.

5. Om inte, redovisas i delårsrapporten tydliga åtgärder för att nå balans?

Prognosen är att ett balanserat resultat inte kommer att uppnås. Direktionen beskriver i delårsrapporten och budgeten, att om kostnaderna vad gäller hela förbundets kostnads massa når högre nivå än intäkterna tas medel ur eget kapital för att täcka underskottet.

6.2. Rekommendationer

I förarbeten till kommunallagen (Prop. 1996/97:52) ges exempel på när synnerliga skäl kan åberopas för kommuner och landsting. Några specifika exempel lämnas inte för kommunalförbund. Kommunalförbund erhåller normalt medel från medlemmarna att användas i verksamheten. Kommunalförbund kan vissa år redovisa överskott i resultatet på grund av vakanser, förseningar i utförande av tjänster, investeringar, etc. Skäl kan därmed finnas att nyttja medel som inte kunnat användas tidigare år och därmed upprätta en budget som ett enskilt år inte är i balans. Mot bakgrund av denna skrivning lämnas följande rekommendationer:

- Att säkerställa att budgetering görs så att tydlighet nås för när inanspråktagande av medel ur eget kapital kan göras
- Att tydliggöra budgeten så att direktionen undviker att besluta om en budget där intäkterna understiger kostnaderna.

Våra rekommendationer efter genomförd granskning är även:

- Att direktionen tillser att löpande följa och dokumentera utvecklingen för likviditeten.
- Att måluppföljning av samtliga mål samlas under ett avsnitt i delårsrapportens förvaltningsberättelse som benämns måluppföljning.
- Vid vår granskning har vi noterat att de finansiella målen bör kopplas till en definition av vad god ekonomisk hushållning är för NRF.

Umeå den 21 september 2017

Malin Westerberg Blom
Certifierad kommunal revisor
Auktoriserad revisor